

**UCHWAŁA NR XXVIII/251/2022
RADY GMINY STANISŁAWÓW**

z dnia 23 lutego 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025**

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.), Rada Gminy Stanisławów uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stanisławów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2022r.

Przewodniczący Rady Gminy

Waldemar Zbytek

Załącznik do uchwały Nr XXVIII/251/2022
Rady Gminy Stanisławów
z dnia 23 lutego 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2022 - 2025**

STANISŁAWÓW 2022 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie.....	3
2. Podstawy prawne i merytoryczne Programu.....	3
3. Diagnoza problemu uzależnień w gminie Stanisławów.....	4
3.1 Sytuacja demograficzna.....	4
3.2 Czynniki sprzyjające uzależnieniom.....	5
3.2.1 Sytuacja materialna.....	5
3.2.2 Bezrobocie.....	5
3.2.3 Przemoc w rodzinie.....	6
3.3 Dostępność napojów alkoholowych.....	7
3.4 Spożywanie napojów alkoholowych oraz używanie narkotyków przez mieszkańców gminy Stanisławów na podstawie raportów z badań społecznych.....	8
3.4.1 Badanie dzieci i młodzieży na terenie gminy Stanisławów...8	
3.4.2 Badanie dorosłych mieszkańców na terenie gminy Stanisławów..13	
3.4.3 Badanie sprzedawców na terenie gminy Stanisławów.....17	
3.5 Naruszenia prawa przez osoby nietrzeźwe.....	18
3.6 Działalność i zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady wynagradzania członków Komisji.....	19
4. Instytucjonalne zasoby gminy Stanisławów w zakresie działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnienia.....	20
5. Rekomendowane działania w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.....	21
6. Cele i zadania Programu.....	22
7. Adresaci i realizatorzy Programu.....	30
8. Finansowanie Programu.....	30
9. Monitoring i ewaluacja	30

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm) wskazują, że przeciwdziałanie narkomanii, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
- 7) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja w/w zadań jest prowadzona w postaci uchwalanego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 obejmuje działania, zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w w/w ustawach oraz odpowiadające realnym potrzebom gminy. Stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stanisławów na lata 2022 - 2029 oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Uwzględnia także wytyczne zawarte w opracowanym przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dokumencie „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku” oraz publikacji Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii pn. „Zapobieganie narkomanii w gminie. Zasady tworzenia Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii”. Elementem Programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

2. Podstawy prawne i merytoryczne Programu

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm)

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1956 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249)
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

3. Diagnoza problemu uzależnień w gminie Stanisławów

Dane dotyczące diagnozy problemów uzależnień w gminie Stanisławów zostały opracowane na podstawie raportu z badań ankietowych dotyczących problemu uzależnień oraz używania środków odurzających wśród uczniów ze wszystkich trzech szkół gminy Stanisławów, a także raportu z badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy oraz sprzedawców napojów alkoholowych, które swoim zakresem obejmowały m.in. następujące zagadnienia:

- problemy społeczne w świadomości mieszkańców gminy Stanisławów,
- postawy mieszkańców gminy wobec alkoholu, papierosów i narkotyków,
- zjawisko spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież szkolną.

Ponadto pozyskano informacje od podmiotów współpracujących w realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, w tym:

- Komisariatu Policji w Stanisławowie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stanisławowie,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stanisławowie,
- Zespołu Interdyscyplinarnego w Stanisławowie,
- Urzędu Gminy Stanisławów,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

3.1 Sytuacja demograficzna

Gmina Stanisławów jest gminą wiejską o powierzchni 106,4 km², stanowi 9,1 % powierzchni powiatu mińskiego. W jej skład wchodzi 29 miejscowości. Gmina Stanisławów ma 6755 mieszkańców, z czego 50,17 % stanowią kobiety, a 49,83 % mężczyźni

Struktura demograficzna przedstawia się następująco:

- osoby w wieku produkcyjnym stanowią 61,66 % ogółu populacji i są dominującą grupą wiekową,
- osoby w wieku poprodukcyjnym to 17,02 % ogółu mieszkańców,
- osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 21,32 % ogółu mieszkańców.

Z danych statystycznych pozyskanych z Urzędu Gminy Stanisławów wynika, że na przestrzeni lat 2019 – 2021 liczba ludności w gminie utrzymuje się na podobnym poziomie. Maleje liczba osób w wieku produkcyjnym oraz liczba urodzeń, wzrasta zaś liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela Nr 1 Stan ludności w gminie Stanisławów

Rok:	2019	2020	2021
Liczba ludności	6756	6743	6755
- w tym kobiety:	3374	3382	3389
- w tym mężczyźni:	3382	3361	3366
Ludność w wieku:			
-przedprodukcyjnym	1385	1411	1440
w tym:	1044	1058	1075
-dzieci w wieku 0-12			
-młodzież w wieku 13-17	341	353	365
-produkcyjnym	4224	4208	4165
-poprodukcyjnym	1102	1124	1150
Urodzenia żywe	63	78	65
Zgony	72	69	83
Przyrost naturalny	-9	9	-18

Źródło: Dane statystyczne Urzędu Gminy Stanisławów

3.2 Czynniki sprzyjające uzależnieniom

3.2.1 Sytuacja materialna

Osoby uzależnione dosyć często charakteryzują się niezaradnością życiową, niskimi umiejętnościami prowadzenia gospodarstwa domowego oraz niskimi kompetencjami opiekuńczo - wychowawczymi. Z uwagi na fakt, że duży odsetek rodzin/osób borykających się z problemem alkoholowym korzysta z pomocy GOPS, istotne jest minimalizowanie oraz zapobieganie szkodom, spowodowanym występowaniem w rodzinie problemu alkoholowego, poprzez objęcie tych rodzin kompleksową pomocą o charakterze profilaktycznym i naprawczym oraz tworzenie systemowych programów pomocy osobom z problemem alkoholowym. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na podobnym poziomie. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stanisławowie wynika, że w 2020 z pomocy materialnej Ośrodka korzystało 112 rodzin (228 osób) zaś w 2021 r. 113 rodzin (235 osób). Najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc społeczną w roku 2020 była długotrwała lub ciężka choroba (60 rodzin), niepełnosprawność (52 rodziny) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (50 rodzin) zaś w 2021 r. najwięcej rodzin ubiegało się o pomoc z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby (59 rodzin), ubóstwa (51 rodzin) oraz niepełnosprawności (48 rodzin). Z powodu alkoholizmu w roku 2020 i 2021 objęto pomocą 21 rodzin zaś z powodu uzależnienia od narkotyków 2 rodziny.

3.2.2 Bezrobocie

Poczucie bezpieczeństwa i stabilizacja każdej rodziny zależy przede wszystkim od pozycji na rynku pracy dorosłych jej członków oraz od warunków materialnych tej rodziny. Z danych pochodzących z Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim wynika, że w roku 2020 stopa bezrobocia wzrosła w stosunku do roku 2019 po czym obniżyła się w kolejnym roku. W 2020 roku wzrosła też liczba osób bezrobotnych z gminy Stanisławów, po czym w 2021 roku spadła do poziomu z roku 2019. Znaczącą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne tj. pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy, w okresie ostatnich 2 lat. Utrzymywanie się długiego okresu pozostawania bez pracy stanowi jeden z głównych czynników ryzyka nasilania się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego, co w konsekwencji może prowadzić do zachowań agresywnych i przemocy w rodzinie. Związane z tym osłabienie

funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziny w sposób szczególnie naraża dzieci na poszukiwanie alternatywnych, w tym destrukcyjnych form aktywności, związanych ze spożywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Nawet krótki okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem. Problem bezrobocia mieszkańców gminy Stanisławów obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 2. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Stanisławów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mińsku Mazowieckim w okresie 2019 – 2021.

Rok:	2019	2020	2021
Stopa bezrobocia	4,8%	6,2%	4,6 %
Bezrobotni ogółem	109	132	110
Osoby bez kwalifikacji zawodowych	35	53	37
Wykształcenie			
Wyższe	15	13	12
Średnie	39	53	46
Zawodowe	30	33	31
Gimnazjalne i poniżej	25	33	21
Płeć			
Kobiety	58	65	55
Mężczyźni	51	67	55
Wiek			
Do 25 r. ż.	15	20	18
Od 25 do 54 r. ż.	71	91	74
Powyżej 54 r. ż.	23	21	18
Czas pozostawania bez pracy			
Długotrwale bezrobotne	58	60	58
Do 6 miesięcy	41	49	39
Od 6 do 12 miesięcy	13	29	20
Od 12 do 24 miesięcy	29	15	23
Powyżej 24 miesięcy	26	39	28
Oferty pracy			
Liczba ofert pracy	100	131	140
Liczba podjęć pracy	78	76	83

Źródło: Dane Statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

Tabela nr 3. Formy aktywizacji i liczba osób bezrobotnych mieszkańców gminy Stanisławów:

Formy aktywizacji	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Staże zawodowe	5 osób	9 osób	3 osoby
Szkolenia	1 osoba	-	6 osób
Prace interwencyjne	4 osoby	4 osoby	7 osób
Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	5 osób	2 osoby	5 osób
Podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	4 osoby	4 osoby	6 osób

Źródło: Dane Statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

3.2.3 Przemoc w rodzinie

Zjawisko przemocy w rodzinie często wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Według danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego w Stanisławowie większość sprawców fizycznego lub psychicznego znęcania się nad członkami

rodziny działa pod wpływem alkoholu. Działania informacyjne w skali całego kraju oraz lokalne, w tym cykliczne kampanie „Reaguj na przemoc” przyczyniają się do zwiększenia wśród ofiar i świadków przemocy świadomości dotyczącej poznania swoich praw oraz nazw i adresów instytucji pomocowych.

Na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Stanisławów został powołany Zespół Interdyscyplinarny. Zespół to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Działania te skierowane są na rozwiązanie konkretnego problemu. Celem głównym Zespołu Interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Tabela nr.4. Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w Stanisławowie w okresie 2019 – 2021.

Rok:	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba spotkań ZI	9	15	13
Liczba osób objętych wsparciem ZI	65	63	64
liczba rodzin objętych pomocą ZI	22	22	22
Liczba sporządzonych Niebieskie Karty C	11	11	15
Liczba sporządzonych Niebieskie Karty D	8	17	14
Liczba zakończonych procedur w rodzinach z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu planu pomocy	14	12	12
Liczba zakończonych procedur w rodzinach z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań	1	3	3

Źródło: Dane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Stanisławowie.

3.3 Dostępność napojów alkoholowych

Na terenie gminy Stanisławów funkcjonuje 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz 17 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), oraz przepisy prawa miejscowego tj. Uchwała Nr XXXVIII/307/2018 Rady Gminy Stanisławów z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Stanisławów oraz zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Stanisławów, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego w dniu 3 września 2018 r. pod pozycją 8354.

Prawidłowość korzystania z zezwoleń sprawdzana jest poprzez kontrole punktów sprzedaży prowadzone przez upoważnionych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stanisławowie.

3.4 Spożywanie napojów alkoholowych oraz używanie narkotyków przez mieszkańców gminy Stanisławów na podstawie raportów z badań społecznych

W miesiącach wrzesień - listopad 2021 roku przeprowadzone zostały badania w których łącznie wzięło udział 577 osób (200 mieszkańców, 357 uczniów z trzech szkół podstawowych oraz 20 sprzedawców alkoholu). Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

3.4.1 Badanie dzieci i młodzieży na terenie gminy Stanisławów

Zachowania ryzykowne są obecnie dużym problemem na całym świecie. Zwłaszcza młodzież, która wchodzi w wiek dojrzewania często jest zagrożona takimi zachowaniami. Stanowią one również przedmiot wielu badań naukowych, których celem jest uzyskanie odpowiedzi, dlaczego młodzi ludzie tak bardzo są na nie podatni. Coraz trudniej jest żyć we współczesnym społeczeństwie pełnym pokus takich jak np. Internet, propagowanie picia alkoholu (w reklamach i przez rówieśników) czy też załatwianie spraw poprzez agresję. Młodzież jest wręcz zasypywana negatywnymi bodźcami ze środowiska i niestety tylko nielicznym udaje się pozostać asertywnym. Współczesna cywilizacja niesie ze sobą elementy, które bardzo obciążają psychicznie młodych ludzi. Życie w pośpiechu, niepokoju, dążenia do jak najlepszego statusu w hierarchii, między rówieśnikami zwiększa ryzyko podejmowania ryzykownych zachowań. I to dlatego szczególnym terenem, na którym można przeprowadzić badania dotyczące właśnie tych zachowań jest środowisko dzieci i młodzieży.

W badaniu problemów społecznych gminy Stanisławów wzięło udział 357 uczniów trzech szkół podstawowych, gdzie 55,18% próby to dziewczynki, a 44,82% to chłopcy. Młodzi respondenci, byli w wieku 11-13 lat (60,78%), w wieku 14-15 lat (20,73%) oraz w przedziale wiekowym 8-10 lat (18,49%). Większość badanych uczniów uczęszcza do klasy VIII (24,37%). Pozostali ankietowani to uczniowie klas: V (22,41%), IV (18,49%), VII (17,65%) oraz klasy VI (17,09%).

Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Jednym z zachowań ryzykownych od którego można się łatwo uzależnić jest alkohol. Picie napojów wysokoprocentowych wśród młodzieży jest coraz bardziej popularne. W okresie dorastania negatywnym wynikiem nadużywania alkoholu mogą być problemy zdrowotne, rodzinne, społeczne, psychiczne, czy też fizyczne.

Pierwszym diagnozowanym problemem wśród dzieci i młodzieży był problem alkoholowy. Celem było oszacowanie skali zjawiska problemu alkoholowego wśród najmłodszych mieszkańców oraz sprawdzenie wiedzy dotyczącej problemu alkoholowego. Na początek uczniom zadano pytanie, czy ich zdaniem, ich rówieśnicy piją alkohol. Zdaniem uczniów płci męskiej (10,63%) ich rówieśnicy piją alkohol, 28,75% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, a 60,63% uczniów twierdzi, że ich rówieśnicy nie piją alkoholu. Dziewczynki w 58,88% stwierdziły, że ich koledzy i koleżanki nie piją alkoholu. 7,11% młodych kobiet uważa, że picie alkoholu przez rówieśników jest zjawiskiem powszechnym. Natomiast uczennice w 34,01% przypadków nie udzieliły jednoznacznej odpowiedzi.

Następnie uczniów zapytano, czy oni sami próbowali kiedykolwiek sięgać po alkohol. Chłopcy w 86,88% oraz dziewczęta w 86,80% przypadków, podało, że nigdy nie próbowali alkoholu. Do spożywania alkoholu przyznało się 13,13% dziewczynek oraz 13,20% chłopców.

Młodzi mieszkańcy, którzy mieli już kontakt z alkoholem przyznają, iż po raz pierwszy próbowali tej substancji najczęściej w wieku od 8 do 10 lat (52,38% chłopców i 46,15% dziewczynek). Następnie uczniowie spożywali alkohol w wieku 11-13 lat (28,57% chłopców oraz 23,08% dziewczynek), a także w wieku 14-15 lat (19,05% chłopców, 30,77% dziewczynek).

Uczniów, którzy przyznali, że kiedykolwiek spożywali alkohol, zapytano również, jaki rodzaj zakazanych napojów zdarzyło im się próbować. Najpopularniejszą odpowiedzią było piwo (85,71% chłopców, 76,92% dziewczynek), wino (23,81% chłopców, 38,46% dziewczynek) oraz wódka (19,05% chłopców, 23,08% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (4,76% chłopców oraz 7,69% dziewczynek) badani wskazywali na: „bimber dziadka”.

Ankietowani uczniowie, którzy przyznali, że spróbowali alkoholu deklarują, że najczęściej po raz pierwszy próbowali go w czasie uroczystości rodzinnej (42,86% chłopców, 46,15% dziewczynek), ze znajomymi na podwórku (19,05% chłopców, 11,54% dziewczynek), czy też w czasie imprezy towarzyskiej (9,52% chłopców, 11,54% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (33,33% chłopców, 46,15% dziewczynek) respondenci napisali: „w samochodzie”, „ojciec dał łyka”, „niechęcy, pomyliło mi się z sokiem” oraz „rodzice mi dali łyka”.

Młodzi mieszkańcy zapytani o jakiegokolwiek przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu, odpowiedzieli niemal jednogłośnie, że nie doświadczyli żadnych negatywnych skutków picia alkoholu (85,71% chłopców, 100,00% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (9,52% chłopców) uczniowie nie wskazali konkretnych odpowiedzi.

Na pytanie, w jaki sposób otrzymywali alkohol, 57,14% chłopców oraz 42,31% dziewczynek wskazywało, że zostali przez kogoś poczęstowani, następnie 11,54% dziewczynek podkraść alkohol rodzicom, czy też w odpowiedzi „inne, jakie?” (23,81% chłopców, 50,00% dziewczynek) uczniowie napisali: „rodzice dali mi spróbować”, „od taty” oraz „dostałem od dziadka”.

Dodatkowo uczniowie, którzy mieli już kontakt z alkoholem zostali zapytani, czy ich rodzice wiedzą o tym fakcie. Co ciekawe, 80,95% chłopców oraz 80,77% dziewcząt przyznało, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu. Pozostałe 19,05% chłopców oraz 19,23% dziewczynek uważa, że ich rodzice nie są świadomi tego faktu. Tym którzy przyznali, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu zadano pytanie o reakcję ich opiekunów. Większość badanych stwierdziło, że rodzice nie zareagowali na ten fakt, mimo, że wiedzieli (58,82% chłopców, 61,90% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (29,41% chłopców, 23,81% dziewczynek), ankietowani napisali: „śmiali się bo się pomyliłem”, „nie zareagowali bo się pomyliłam a wtedy byłam małą”, „nie wiedzieli” oraz „sami mi dali”.

Zdania ankietowanych uczniów na temat łatwości zdobycia alkoholu na terenie gminy Stanisławów są podzielone. 25,63% chłopców oraz 22,34% dziewczynek przyznało, że alkohol jest trudny do zdobycia w ich miejscowości. Następnie 15,63% chłopców oraz 9,14% dziewczynek stwierdziło, że kupno alkoholu jest łatwe na terenie gminy Stanisławów. Pozostałe 58,75% chłopców, a także 68,53% dziewczynek nie ma zdania na ten temat, może to świadczyć o tym, że nie są oni zainteresowani kupnem lub zdobyciem alkoholu. Dodatkowo, uczniowie wymieniali jak ich rówieśnicy mogą zdobywać alkohol. Najczęściej w opinii uczniów kupują go starsi koledzy (20,00% chłopców, 25,89% dziewczynek), rówieśnicy proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup alkoholu (19,38% chłopców, 17,26% dziewczynek), czy też podkradają rodzicom (12,50% chłopców, 11,68% dziewczynek). Natomiast największy odsetek uczniów (68,75% chłopców oraz 65,99% dziewczynek) udzielił odpowiedzi „nie wiem”. Może to świadczyć o tym, że nie są oni zainteresowani tematem spożywania alkoholu. W odpowiedzi „inne, jakie?” (4,38% chłopców), młodzi mieszkańcy wymienili: „proślenie bezdomnych” oraz „dają

im rodzice”.

Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Wraz z piciem alkoholu wiąże się również problem nikotynowy. Pomimo tego, że są to wyroby dozwolone od lat 18, młodzież bezproblemowo może sięgnąć po papierosy. W młodym wieku rozpoczynanie palenia papierosów jest niebezpieczne, ponieważ jednostka szybciej się uzależnia oraz ciężiej jest jej zerwać z nałogiem. Papierosy szkodzą przede wszystkim osobie palącej, ale również innym osobom w towarzystwie. Uczniowie (17,50%) oraz uczennice (20,30%) przyznają, że ich rówieśnicy palą papierosy. Kolejno 38,13% chłopców oraz 36,04% dziewczynek nie wie czy takie zjawisko występuje wśród ich znajomych i rówieśników. Następnie 44,38% uczniów oraz 43,65% uczennic uważa, że ich rówieśnicy nie palą papierosów.

Ponadto 85,00% chłopców oraz 93,40% dziewczynek odpowiedziało, że nigdy nie paliło papierosów. Uczniowie, którzy przyznali, że próbowali palić papierosy to 15,01% chłopców oraz 6,06% dziewcząt w tym chłopcy palili: raz (10,00%), kilka razy (1,88%), często (1,25%) oraz palą regularnie (1,88%). Dziewczynki, natomiast zapaliły papierosa: raz (3,55%), kilka razy (2,03%), często (0,51%), a także palą regularnie (0,51%).

Uczniowie, którzy przyznali, że palą papierosy poproszeni zostali o określenie wieku w jakim zaczęli to robić. Młodzi ankietowani przyznali iż, po raz pierwszy, zapalili papierosa kolejno w wieku: 10-12 lat (29,17% chłopców, 46,15% dziewczynek), poniżej 10 lat (25,00% chłopców, 30,77% dziewczynek), od 13 do 14 lat (33,33% chłopców, 23,08% dziewczynek) oraz w wieku 15-16 lat (12,50% chłopców). Pocieszający jest fakt, że uczniowie (70,83% chłopców, 69,23% dziewczynek), którzy zadeklarowali się, że palą, robią to rzadko, bowiem głównie palą mniej niż jednego papierosa na tydzień. 50,00% chłopców, 46,15% dziewczynek spośród deklarujących palenie tytoniu przyznało, że ich rodzice nie wiedzą o tym, że palą oni papierosy. Kolejne 29,17% chłopców i 30,77% dziewczynek twierdzi, że rodzice wiedzą o tym fakcie. Pozostałe 20,83% uczniów i 23,08% uczennic nie ma wiedzy na ten temat.

Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Kolejna część niniejszej diagnozy dotyczy problemu narkotykowego. Jej celem było oszacowanie skali zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych substancji psychoaktywnych wśród uczniów ze szkół zlokalizowanych na terenie gminy Stanisławów oraz sprawdzenie wiedzy dotyczącej środków psychoaktywnych. Uczniów zapytano, czy próbowali kiedykolwiek zażywać narkotyki i/lub dopalacze. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 99,38% chłopców i 99,49% dziewczynek nigdy nie próbowało substancji psychoaktywnych. Do zażywania narkotyków czy dopalaczy przyznało się 0,63% chłopców i 0,51% dziewczynek. Uczennice oraz uczniowie którzy przyznali się do próbowania środków psychoaktywnych stwierdzili, że zażywali je w przedziale wiekowym od 8 do 10 lat (po 100,00% chłopców i dziewczynek).

Pomimo niewielkiego zainteresowania środkami psychoaktywnymi wśród uczniów, należy przyrzeć się, jakie substancje młodzi ankietowani zdecydowali się spróbować. Ankietowani chłopcy wskazywali na odpowiedź „inne, jakie?” (100,00%), gdzie wymienili „energy drinki” (100,00%). Dziewczynki wskazały wszystkie wymienione substancje co nasuwa wniosek, że odpowiedź może być nie zgodne z prawdą i faktycznie obraz zażywanych substancji wygląda inaczej. Ponadto uczniowie, którzy wskazali, że zażywali kiedykolwiek narkotyki lub dopalacze zostali poproszeni o wskazanie, skąd wzięli substancje psychoaktywną. Dziewczynki zaznaczyły każdą wymienioną odpowiedź (po 100,00%), natomiast chłopcy wybrali odpowiedzi: „dostałem od kolegi/koleżanki” (100,00%).

Respondenci zostali zapytani, co skłoniło ich do zażywania substancji psychoaktywnych. Uczennice kolejno zaznaczyły każdą odpowiedź (po 100,00%). Natomiast chłopcy

odpowiedzieli w większości, iż tym co skłoniło ich do zażycia substancji psychoaktywnych była ciekawość (100,00%). Uczniowie, którzy przyznali, że zażywali narkotyki lub dopalacze wskazywali również, gdzie zdarzyło im się zażywać te substancje. Dziewczynki wskazywały na wszystkie odpowiedzi (100,00%). Natomiast chłopcy zażywali narkotyki w „innym miejscu, jakim?” (100,00%) pisząc: „pod sklepem”. Po 100,00% chłopców oraz dziewczynek, twierdzi, że ich rodzice wiedzą o tym, iż zażywają narkotyki. Ponadto, chłopcy oraz dziewczynki w odpowiedzi „inne, jakie?” (po 100,00%) przyznali, że rodzice nic nie zrobili z faktem, iż zażywali narkotyki

Wszystkich ankietowanych uczniów zapytano, o trudność zdobycia narkotyków i dopalaczy w ich miejscowości. Uczniowie obu płci uważają, że pozyskanie substancji psychoaktywnych w ich najbliższym otoczeniu jest trudne (36,25% chłopców oraz 34,52% dziewczynek). Pozostałe 59,38% chłopców oraz 64,47% dziewczynek nie udzieliło konkretnej odpowiedzi, a 4,38% uczniów oraz 1,02% uczennic uważa, że zdobywanie narkotyków i dopalaczy na terenie gminy Stanisławów jest łatwe.

Większość uczniów (88,75%) oraz uczennic (93,40%) nie zna miejsc, w których mogą zakupić lub dostać narkotyki lub dopalacze. W odpowiedzi „inne miejsca (wymień jakie?)” (4,38% chłopców, 2,54% dziewczynek) młodzi mieszkańcy wymienili: „obok szkoły” oraz „w sklepie koło pizzerii Rimini”

Uczniów zapytano również o to, czy według nich zażywanie narkotyków i dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia. Większość młodych respondentów przyznała, że narkotyki i dopalacze są zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia (69,38% chłopców, 83,25% dziewczynek). Respondenci wymieniali również, z jakich powodów w ich opinii młodzi mieszkańcy sięgają po alkohol, tytoń, dopalacze i narkotyki. Najczęściej wymieniali: ciekawość (43,75% chłopców, 54,82% dziewczynek) czy też chęć zaimponowania innym (46,25% chłopców, 58,38% dziewczynek). Dodatkowo w odpowiedzi „inne, jakie?” (14,38% chłopców, 9,14% dziewczynek), uczniowie wymieniali: „ucieczka od problemów”, „depresja”, „jak się źle czują”, „z nerwów”, „problemy ze szkołą” oraz „presja nauczycieli/rodziców”.

Respondenci wskazywali, jakie mogą być negatywne konsekwencje uzależnienia od alkoholu, tytoniu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Młodzi ankietowani najczęściej wskazywali: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (55,63% chłopców, 69,04% dziewczynek), nieodpowiednie towarzystwo (28,13% chłopców, 42,13% dziewczynek), czy też pogorszenie relacji rodzinnych (29,38% chłopców, 37,06% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (5,00% chłopców, 0,51% dziewczynek), młodzi napisali: „wszystko co złe” oraz „umieranie”.

Ważną rzeczą w dzisiejszych czasach jest odpowiednie edukowanie młodzieży w temacie zagrożeń i konsekwencji płynących z zażywania środków psychoaktywnych, tytoniu, czy też alkoholu. Większość uczniów czerpie wiedzę ze środków masowego przekazu, jakimi są Internet i telewizja, gdzie informacje na powyższy temat znalazło 40,63% chłopców oraz 37,06% dziewcząt. Pokażna grupa ankietowanych, stanowiąca 41,25% chłopców i 51,78% dziewczynek, nie czerpie żadnych informacji na ten temat, może to oznaczać, że młodzi mieszkańcy nie są zainteresowani tym tematem. W odpowiedzi „z innych źródeł, jakich?” (2,50% chłopców, 3,55% dziewczynek) młodzi mieszkańcy napisali: „od przyjaciół” oraz „z książek”.

Zdaniem uczniów to rodzice (38,75% chłopców, 47,21% dziewczynek) oraz nauczyciele (36,88% chłopców, 48,73% dziewczynek) najczęściej rozmawiają z młodzieżą na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych. Niepokojący jest fakt, że 12,50% uczniów i 12,69% dziewczynek samodzielnie pozyskuje wiedzę na ten. Kolejno, młodzi ankietowani najchętniej zwróciliby się z problemem dotyczącym uzależnienia od narkotyków, dopalaczy, tytoniu, czy alkoholu do ich rodziców i opiekunów (66,25% chłopców, 67,51% dziewczynek), do kolegów lub koleżanek (10,63% chłopców, 20,81% dziewczynek), czy też zwrócili by się na Telefon

Zaufania (14,38% chłopców, 21,83% dziewczynek). Ponadto uczniowie wskazali, że nie wiedzą do kogo mogą się zwrócić (26,88% chłopców, 26,90% dziewczynek). Natomiast w odpowiedzi „inne osoby/miejsca, jakie?” (3,75% chłopców, 3,55% dziewczynek), uczniowie napisali: „do nikogo, zatrzymałbym informację dla siebie”, „rodzeństwo”, „psycholog” oraz „Bóg”.

Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży

Przemoc - jest to kolejny problem, który został poruszony w badaniu wśród młodych mieszkańców gminy Stanisławów. O samej przemocy jesteśmy w stanie mówić, gdy zostaną spełnione pewne warunki takie jak: gdy jest to intencjonalne działanie lub zaniechania działania, jedna z osób ma wyraźną przewagę nad drugą (która staje się ofiarą przemocy), działanie sprawcy przemocy narusza prawa i dobra osobiste drugiej osoby, ofiara doznaje cierpienia, szkód psychicznych oraz często fizycznych. Młodzi respondenci zostali poproszeni o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem mogą prowokować agresję oraz przemoc wśród młodzieży. Uczniowie uważają, że przemoc wynika głównie z nadużywania alkoholu (52,50% chłopców, 61,42% dziewczynek) i narkotyków (43,13% chłopców, 61,42% dziewczynek), ale także z: zazdrości/zaboborności (35,00% chłopców, 47,21% dziewczynek), czy też z powodów chorób psychicznych (46,25% chłopców, 56,85% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (1,25% chłopców, 2,03% dziewczynek) wymieniło: „narkotyki, alkohol, tytoń, ja”.

Ankietowanych poproszono również o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem mogą być aktem przemocy. Najczęściej było to: bicie (66,88% chłopców, 74,11% dziewczynek), grożenie i straszenie (56,88% chłopców, 65,99% dziewczynek) czy też zmuszanie do oddawania pieniędzy (42,50% chłopców, 43,15% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (25,00% chłopców, 24,37% dziewczynek), młodzi mieszkańcy wskazali: „zabicie”.

Uczniowie, którzy przyznali, że stosowano wobec nich przemoc zostali poproszeni o wskazanie, kto przeciwko nim ją zastosował. Wobec uczniów płci męskiej, przemoc najczęściej stosowali koledzy ze szkoły (54,00%) oraz tata (20,00%). Dziewczynki również przyznały, że najczęściej doznawały przemocy od szkolnych kolegów (52,94%) lub brata (16,00%). Młodzi mieszkańcy w odpowiedzi „inne osoby, jakie?” (12,00% chłopców, 23,53% dziewczynek) wymieniali: „przemoc psychiczna, znajomi”, „rodzice”, „przypadkowa osoba z ulicy” oraz „nie chcę udzielać takich informacji”. Dodatkowo respondenci zostali zapytani czy osoba, która stosowała wobec nich przemoc, była pod wpływem jakiegokolwiek substancji psychoaktywnej. Uczniowie (72,00%) oraz uczennice (61,76%) twierdzą w większości, że osoby, które stosowały wobec nich przemoc nie były pod wpływem żadnej substancji oraz, że nie mają takich informacji (26,00% chłopców, 26,47% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (4,00% chłopców, 14,71% dziewczynek), młodzi mieszkańcy napisali: „raczej nie była stosując wobec mnie przemoc psychiczną”.

Wszystkim młodym mieszkańcom zadano pytanie dotyczące tego, czy według nich w ich szkole występuje zjawisko przemocy między uczniami. 26,25% chłopców oraz 22,34% dziewcząt uważa, że takie sytuacje się nie zdarzają. 41,88% uczniów oraz 50,76% uczennic nie ma zdania na ten temat. Natomiast 31,88% chłopców oraz 26,90% dziewczynek uważa, że sytuacje przemocowe pomiędzy uczniami się zdarzają. Ankietowani zostali poproszeni również o przyznanie się do tego, czy zdarzyło się im stosować przemoc wobec innych osób. 27,50% chłopców oraz 11,17% dziewczynek przyznało, że zdarzały się sytuacje, gdzie stosowali oni przemoc wobec innych. Pozostałe 72,50% chłopców oraz 88,83% dziewczynek twierdzi, że nigdy nie zastosowało przemocy wobec innych. Uczniowie, którzy odpowiedzieli twierdząco na pytanie dotyczące tego, że stosowali przemoc wobec innych, odpowiadali również wobec kogo ją stosowali. Uczniowie (63,64% chłopców, 45,45% dziewczynek) najczęściej przyznawali, że zdarzyło im się stosować przemoc wobec rówieśników. Chłopcy i dziewczynki wymieniali również rodzeństwo (34,09% chłopców, 54,55% dziewczynek) oraz rodziców (6,82% chłopców,

22,73% dziewczynek). W odpowiedzi „innych osób, jakich?” (18,18% chłopców, 9,09% dziewczynek) młodzi ankietowani napisali: „ze szkoły kolegę”, „kolegów z klasy”, a także „nie chcę udzielać takich informacji. 5,00% uczniów oraz 4,06% uczennic zna kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu. Pozostałe 73,75% chłopców i 74,11% dziewczynek nie zna takich osób.

Młodzi respondenci zostali poproszeni o wskazanie do kogo zgłosiliby się o pomoc, gdyby doświadczali przemocy. Najczęściej ankietowani wskazywali, że zgłosiliby się: do rodziny (43,13% chłopców, 37,56% dziewczynek), Policji (32,50% chłopców, 35,53% dziewczynek), czy też pedagoga szkolnego (28,13% chłopców, 37,56% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (3,75% chłopców, 1,02% dziewczynek), młodzi mieszkańcy napisali: „nikomu bo to mój problem”.

Młodym mieszkańcom gminy Stanisławów zadane także pytanie jakie zajęcia profilaktyczne są według nich najciekawsze. Dla chłopców są to: pogadanki z wychowawcą (49,38%), zajęcia z przedstawicielem Policji (24,38%), zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (21,25%) oraz spektakl lub musical profilaktyczny (14,38%). Dziewczynki również najczęściej wybierały pogadanki z wychowawcą (59,90%), zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (32,99%), spektakl lub musical profilaktyczny (19,29%) oraz zajęcia z przedstawicielem Policji (10,15%).

3.4.2 Badanie dorosłych mieszkańców na terenie gminy Stanisławów

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie Stanisławów wzięło udział 200 dorosłych mieszkańców - 61,50% badanej próby stanowiły kobiety, zaś 38,50% mężczyźni.

Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Pierwszym diagnozowanym problemem społecznym w gminie Stanisławów, był problem alkoholowy oraz nikotynowy.

Poszukiwanie sposobów redukcji doświadczanych napięć stanowi zachowanie pożądane przez niemal każdą jednostkę. Dla jednych doskonałym sposobem będzie aktywny wypoczynek, natomiast inni z kolei będą próbować odmiennych sposobów, pozwalających na doświadczanie błyskawicznych stanów relaksacji, dowartościowania, niekiedy zapomnienia. Do środków pozwalających na osiągnięcie tychże stanów należy m.in.: alkohol. W niniejszym podrozdziale przedstawiono tę kwestię z punktu widzenia mieszkańców, a także podjęto próbę oszacowania skali zjawiska oraz sprawdzenia wiedzy ankietowanych dotyczącej zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu. Na początek, ankietowanych poproszono o wskazanie, jak często piją alkohol. 2,00% respondentów przyznało, że spożywa alkohol codziennie lub pije kilka razy w tygodniu (14,00%). Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 24,00% osób, a 34,00% kilka razy w roku. Należy zwrócić uwagę, iż 26,00% osób przyznało, że nie pije w ogóle alkoholu. Ukazuje to, iż problem istnieje lecz w małym stopniu.

Ankietowani, którzy przyznali, iż spożywają alkohol, najczęściej sięgają po: piwo (44,59%), wino (36,49%), wódkę (16,22%), nalewki (13,51%), likiery (10,81%) oraz alkohol własnego wyrobu (5,41%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (2,70%) respondenci pisali o drinkach oraz whisky. Ponadto 41,22% ankietowanych wskazało odpowiedź, iż spożywa od 1 do 2 porcji alkoholu jednorazowo. 27,03% respondentów przyznało, że wypija od 3 do 4 porcji alkoholu w ciągu dnia, w którym go spożywa, następnie od 5 do 7 porcji alkoholu wypija 16,22% osób. Jedynie 10,81% osób spożywa od 8 do 10 porcji alkoholu lub między 11, a 13 i więcej porcji 4,73% respondentów.

Badani mieszkańcy sięgają po alkohol najczęściej: dla towarzystwa (58,11%), bo lubią jego smak (29,73%) oraz z braku konkretnego powodu (19,59%) i pod wpływem znajomych (4,73%). Dodatkowo piją dla lepszej zabawy (5,41%), by złagodzić stres (72,70%), a także by zapomnieć o problemach (2,03%).

Można zauważyć, że dorośli badani mieszkańcy najczęściej spożywają alkohol w domu (68,92%), u znajomych (53,38%), w pubie/restauracji/kawiarni (18,92%), a także na świeżym powietrzu (11,49%). Co więcej, 92,57% ankietowanych nigdy nie wykonywało swoich obowiązków zawodowych pod wpływem alkoholu, a 4,73% osób wybrało odpowiedź „rzadko”. Problem jazdy pod wpływem alkoholu to kolejna analizowana kwestia. 6,76% ankietowanych przyznało, iż raz zdarzyło im się kierować pojazdem po spożyciu alkoholu, następnie 91,89% osób ankietowanych stwierdziło, że nigdy nie byli w sytuacji prowadzenia samochodu pod wpływem alkoholu. Ponadto 98,65% respondentów nigdy nie miało do czynienia z Policją podczas zatrzymania za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu.

Dobrą wiadomością jest fakt, iż 94,50% ankietowanych mieszkańców wie, że picie alkoholu przez kobiety w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka, 3,50% osób nie ma zdania na ten temat, a 2,00% twierdzi, że nie ma to wpływu. Badani stwierdzili w większości (90,00%), że takie sytuacje się nie zdarzają. 7,50% osób twierdzi, że widywało kobiety w ciąży, w takich sytuacjach na terenie gminy. Pozostałe 2,50% nie jest w stanie udzielić odpowiedzi na zadane pytanie.

Jeśli chodzi o skalę spożycia alkoholu w gminie Stanisławów, to 19,50% badanych mieszkańców przyznało, iż na przestrzeni ostatnich lat, spożycie alkoholu w ich opinii wzrasta. 42,50% ankietowanych stwierdziło, że spożycie alkoholu ich zdaniem jest stałe, zaś 11,50%, że maleje. 26,50% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Mieszkańcy zostali poproszeni o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. 94,00% respondentów nie zgadza się z faktem, że nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy „na kacu”, następnie według 61,50% osób alkohol w piwie nie jest mniej szkodliwy niż w wódce, kolejno 32,00% mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, iż osoby z problemem alkoholowym piją codziennie. Dodatkowo według 14,50% badanych alkoholizm jest dziedziczny, a 36,50% respondentów twierdzi, że okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia. 83,50% ankietowanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, że alkohol jest dobrym lekarstwem na sen.

Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Niestety dosyć często nieodłącznym dodatkiem spożywania alkoholu jest palenie papierosów, dlatego też kolejna część ankiety miała na celu zbadanie zjawiska palenia papierosów przez dorosłych mieszkańców gminy Stanisławów. Mieszkańcy zostali zapytani jak często palą papierosy - 82,00% ankietowanych nigdy nie paliło, natomiast 13,00% pali codziennie.

Mieszkańcy, którzy palą zostali zapytani o to, ile sztuk papierosów wypalają dziennie. Badani w większości wskazywali że, jest to od 6 do 15 sztuk (33,33%) oraz poniżej 5 sztuk dziennie (25,00%). Odpowiedź „trudno powiedzieć, nie palę codziennie” wybrało 22,22% oraz od 16 do 25 sztuk wskazało 11,11% osób. Kolejno respondenci, którzy przyznali, że palą zostali zapytani kiedy najczęściej sięgają po papierosa. Najwięcej odpowiedzi uzyskało: dla przyjemności (41,67%), w stresie (30,56%), dla towarzystwa (25,00%) oraz ze znudzenia/zabicia czasu (22,22%). Dodatkowo mieszkańcy na pytanie, czy próbowali rzucić palenie odpowiadali w większości, że próbowali raz, ale bez skutku (25,00%) lub wiele razy lecz również bez skutku (8,33%). Natomiast 13,89% ankietowanych przyznało, że nigdy nie próbowali, ale zamierzają to zrobić, a pozostali ankietowani (52,78%) nigdy nie próbowali i nie zamierzają rzucić palenia papierosów.

W zamierzeniu przeprowadzonego wśród mieszkańców badania było również sprawdzenie wiedzy na temat szkodliwości palenia papierosów dla zdrowia. Spośród wszystkich ankietowanych mieszkańców zapytanych, jak oceniają szkodliwość palenia papierosów, w większości odpowiadali, że nałóg ten jest bardzo szkodliwy (69,00%).

Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Wszystkie narkotyki powodują uzależnienie, którego objawem jest domaganie się organizmu ich zażycia. Na początku drogi, narkotyki zażywane są w celu spowodowania przyjemnych doznań, z czasem osoby uzależnione zrobią wszystko, by zażyć narkotyk w celu uniknięcia niemiłego, często bolesnego ich braku w organizmie (jest to zależność psychiczna). Dodatkowo, w miarę upływu czasu pojawia się zależność fizyczna charakteryzująca się złym samopoczuciem na skutek zażywania narkotyku, bez którego nie można już normalnie funkcjonować. Mówimy wówczas o głodzie narkotycznym objawiającym się silnym skurczem mięśni, bólem brzucha, często całego ciała. Problem narkotykowy to kolejna kwestia poruszana w niniejszej diagnozie. Celem tego działu, było oszacowanie skali zjawiska zażywania substancji psychoaktywnych w gminie Stanisławów oraz sprawdzenie stanu wiedzy dorosłej społeczności dotyczącej powyższego problemu. Jak wynika z zebranych danych, 92,50% osób nie zażywa żadnych środków psychoaktywnych. Natomiast pozostali przyznali, że zażywają/zażywali narkotyki/dopalacze jednokrotnie (3,00%).

Mieszkańcy, którzy przyznali, że kiedykolwiek zażywali narkotyki, używali następujących substancji: marihuana (86,67%), dopalacze oraz ekstazy (po 20,00%), a także amfetamina i leki (po 13,33%). Powodem powyższego dla 60,00% ankietowanych była ciekawość, a 46,67% zaznaczyło odpowiedź, że dla lepszej zabawy. Pozostali ankietowani przyznają, że powodem do zażywania narkotyków lub dopalaczy było towarzystwo (20,00%).

Analizując dostępność narkotyków w gminie Stanisławów można zauważyć, iż spora część ankietowanych mieszkańców nie ma wiedzy na temat dostępności tych substancji (68,00%), natomiast 14,50% osób uważa, że są łatwo dostępne. Następnie 11,50% respondentów wybrało odpowiedź „trudno dostępne”, a także „całkowicie niedostępne” - 6,00%.

Podobnie wygląda dostępność dopalaczy z punktu widzenia ankietowanych mieszkańców. Większość osób nie ma wiedzy na temat możliwości pozyskania dopalaczy na terenie ich miejscowości (74,50%). Środki te są łatwo dostępne dla 10,00% mieszkańców, całkowicie niedostępne dla 7,00% oraz trudno dostępne dla 8,50% badanych. Zdecydowana większość respondentów również nie zna miejsc, gdzie można kupić substancje psychoaktywne (90,00%).

Następnie, ankietowani zostali zapytani, skąd czerpią wiedzę dotyczącą konsekwencji nadużywania substancji psychoaktywnych. Najwięcej mieszkańców stwierdziło, że czerpie wiedzę między innymi z telewizji i Internetu (68,50%), z prasy (28,00%), nie zdobywają informacji (16,50%) lub zdobywają informację od lekarzy (14,00%). Na koniec respondentów poproszono o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń: 88,50% ankietowanych mieszkańców nie zgadza się ze stwierdzeniem „w przychodzeniu do pracy pod wpływem narkotyków lub dopalaczy pracy nie ma nic złego”, 74,50 % badanych twierdzi, iż posiadanie narkotyków powinno być karalne, 70,50% ankietowanych uważa, że dopalacze nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków. Ze stwierdzeniem „okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia” zgodziło się 11,50% osób, a 81,50% nie zgodziło się z tą opinią. 14,50% mieszkańców twierdzi, że marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk, natomiast 70,00% badanych uważa, że marihuana powinna być zaliczana do narkotyków. 11,00% ankietowanych twierdzi, że wszystkie narkotyki są bezpieczne o ile używa się ich odpowiednio, zaś 67,50% osób nie zgodziło się z tą opinią.

Problem przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Przemoc to jeden z problemów społecznych, który coraz bardziej staje się widoczny w polskiej rzeczywistości społecznej. Nie jest to nowy problem, jednak jego eskalacja zatacza coraz szersze kręgi w świecie współczesnym, przyjmując nowe formy i powodując coraz szersze, tragiczne skutki. Powyższy problem przemocy, to kolejne zagadnienie poruszane w raporcie z diagnozy społecznej gminy Stanisławów. Niniejszy rozdział miał na celu, nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie, czy mieszkańcy

wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe. Ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akty przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali m.in. na: bicie (94,00%), grożenie/straszenie (87,00%), czy też całowanie, dotykanie wbrew woli (76,00%). 20,00% ankietowanych przyznało, że zna osoby, które doznają przemocy w domu. Kolejne 62,00% osób ankietowanych nie zna osób, które doświadczają przemocy. Pozostałe 18,00% respondentów nie ma informacji na ten temat. Dane te pokazują, iż zjawisko przemocy domowej jest obecne w otoczeniu ankietowanych. Zdaniem ankietowanych mieszkańców, bezpośrednią przyczyną występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Stanisławów jest picie alkoholu (97,50%), zażywanie narkotyków (54,00%) i zażywanie dopalaczy (45,50%). Dodatkowo 17,00% ankietowanych mieszkańców przyznało, iż było kiedykolwiek osobą doświadczającą przemocy. Osoby doświadczające przemocy najczęściej zaznaczały, iż były ofiarami przemocy psychicznej (73,53%), fizycznej (41,18%), ekonomicznej (17,65%) oraz zaniedbania (8,82%). Osobami stosującymi przemoc wobec ankietowanych, którzy przyznali, że doznali przemocy, byli najczęściej partner/partnerka (44,12%) oraz tata (26,47%). W odpowiedzi „inne osoby, jakie?” (32,35%) mieszkańcy wymienili: „teściowa” oraz „współpracownik”.

Pocieszający jest fakt, że zdecydowana większość respondentów odpowiedziała, iż nie zdarzyło im się stosować przemocy wobec drugiej osoby, odpowiedziało tak 88,00% badanej próby. Jednak 12,00% zaznaczyło, że stosowało przemoc wobec drugiej osoby oraz, iż najczęściej, była to przemoc fizyczna (66,67%) oraz psychiczna (45,83%), natomiast 12,50% respondentów wskazało na zaniedbanie oraz przemoc ekonomiczną. Ankietowani, którzy przyznali, że stosowali przemoc, stosowali ją najczęściej wobec: partnera/partnerki (50,00%) oraz dziecka/dzieci (29,17%). Dodatkowo 16,67% respondentów wybrało odpowiedź „inne, jakie?” wymieniając: „pracownik” i „ktoś obcy”. Ankietowani odpowiadali również, że gdy dokonywali aktu przemocy na drugiej osobie nie byli pod wpływem żadnych substancji odurzających (83,33%) bądź byli pod wpływem alkoholu (16,67%). Co ciekawe, jeżeli chodzi o stosowanie przemocy to 86,00% spośród wszystkich badanych uważa, że nie istnieją okoliczności, które mogłyby usprawiedliwić tego typu zachowania, 2,00% ankietowanych twierdzi przeciwnie, a 12,00% nie ma zdania.

Według 89,00% mieszkańców nie powinno się stosować kar fizycznych wobec dzieci, 6,00% osób nie potrafiło określić swojego zdania w tym temacie, natomiast 5,00% mieszkańców uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą.

Następnie mieszkańcy zostali zapytani o to, do kogo zwróciliby się w razie problemu przemocy lub zjawiska uzależnienia w rodzinie. Respondenci najczęściej zgłosiliby się na Policję (54,50%), zadzwonili by na Telefon Zaufania (39,50%), czy też zwrócili by się do rodziny (34,00%). Dodatkowo w pytaniu „inne, jakie?” (0,50%) napisano: „zamykam to w sobie, boje się o tym mówić”.

Ponadto respondentów poproszono, by określili czy znają dane kontaktowe do instytucji pomocowych, w których można szukać pomocy w razie problemów. 47,50% ankietowanych mieszkańców twierdzi, że nie są pewni czy znają konkretne dane kontaktowe lecz wiedzą, gdzie mogą znaleźć takie informacje w razie potrzeby, 13,50% osób zna dobrze dane kontaktowe i wie, gdzie szukać pomocy w razie wyniknięcia sytuacji problemowych, 22,50% zna bardzo dobrze, i w każdej chwili wie, gdzie szukać pomocy, pozostałe 16,50% mieszkańców przyznało, że nie wie gdzie mogą szukać pomocy.

Ankietowani mieszkańcy zostali poproszeni, by ustosunkować się, które według nich działania profilaktyczne przyniosą najlepsze efekty w przeciwdziałaniu uzależnień i przemocy w gminie Stanisławów. Ankietowani najczęściej wymieniali m.in.: warsztaty profilaktyczne dla dzieci (78,50%), wykłady/pogadanki (56,00%), czy też akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. (48,50%).

Postrzeganie problemów społecznych przez mieszkańców gminy Stanisławów

Niniejsza diagnoza została poszerzona o pytania dotyczące postrzegania problemów społecznych przez mieszkańców. Pierwsze pytanie, które dotyczyło problemów społecznych w gminie dotyczyło oceny aktualnych warunków życia przez osoby ją zamieszkujące. Ankietowani w większości przyznawali, iż są one dobre - takiej odpowiedzi udzieliło 24,00% badanych dorosłych osób, 25,50% badanych wskazało odpowiedź „raczej dobre”, a 41,50% - średnie. Kolejno 6,50% osób twierdzi, iż są one bardzo dobre, a negatywnie oceniło je łącznie 2,50% mieszkańców odpowiadając - „raczej złe” (1,00%) oraz „złe” (1,50%). Następnie mieszkańców poproszono o wskazanie w ich opinii głównych przyczyn problemów społecznych, które powodują trudne warunki życia w gminie Stanisławów. Większość ankietowanych mieszkańców, jako przyczynę wskazało alkoholizm (72,00%), niezaradność życiową (50,50%), a także długotrwałą lub ciężką chorobę (41,00%). Łącznie 91,00% ankietowanych przyznało, że zna lub słyszało o takich rodzinach. Pozostałe 9,00% badanych osób nie spotkało się z problemem ubóstwa w innych rodzinach.

Mieszkańców poproszono również o wskazanie problemów, z jakimi borykają się osoby starsze w gminie. Ankietowani wskazywali najczęściej na: samotność (80,00%), choroby (76,50%), brak opieki ze strony rodziny (49,50%) oraz niepełnosprawność (46,50%).

Ankietowani zostali zapytani również o negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży, które dostrzegają najczęściej na terenie gminy Stanisławów. 72,50% respondentów odpowiedziało, iż jest to uzależnienie od komputera i Internetu, następnie brak autorytetów w otoczeniu (60,50%) oraz zaniedbanie wychowawcze (41,00%).

3.4.3 Badanie sprzedawców na terenie gminy Stanisławów

W celu dokładniejszego zdiagnozowania problemu alkoholowego i tytoniowego przeprowadzone zostało również badanie sprzedawców pracujących w punktach sprzedaży alkoholu. Ich wiedza jest niezwykle cenna ze względu na fakt, iż na co dzień spotykają się z osobami kupującymi napoje alkoholowe lub wyroby tytoniowe, w związku z tym są w stanie nie tylko ocenić skalę problemu w gminie Stanisławów, ale również scharakteryzować grupę zagrożoną najbardziej problemem uzależnień. Kwestionariusz skierowanej do nich ankiety zawierał pytania dotyczące zarówno samego handlu trunkami i możliwych związanych z tym negatywnych konsekwencji, jak również innych problemów społecznych.

W badaniu wzięło udział łącznie 20 sprzedawców napojów alkoholowych. Osoby ankietowane znajdowały się w przedziale wiekowym: od 41 do 60 lat oraz od 26 do 40 lat (po 40,00%), a także do 25 lat i powyżej 61 roku życia (po 10,00%). Staż pracy badanych sprzedawców rozkłada się następująco: 40,00% respondentów pracuje w zawodzie od 11 do 20 lat, 25,00% od roku od 1 do 5 lat, po 15,00% powyżej 21 lat oraz od 1 do 5 lat. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby posiadające staż pracy poniżej roku (5,00%). 70,00% ankietowanych uważa, że spożycie alkoholu na terenie gminy jest stałe, a po 15,00% uważa, że maleje bądź wzrasta.

Według 10,00% sprzedawców, alkohol w gminie Stanisławów nie jest sprzedawany osobom niepełnoletnim. Jednak 35,00% uważa, że takie sytuacje zdarzają się często, 30,00% uważa że, czasami, 20,00% osób zaznaczyło odpowiedź „rzadko”, a 5,00% „bardzo często”.

Co istotne większość sprzedawców (95,00%) zgodnie przyznało, że nigdy nie sprzedawało alkoholu osobie niepełnoletniej jednak 5,00% badanych osób wybrało odpowiedź „tak, wiele razy”. 20,00% osób ankietowanych stwierdziło, że za każdym razem pytają o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni. 65,00% badanych sprzedawców przyznaje, że wiele razy pytało o dowód osobisty, a 10,00% wybrało odpowiedź „tak, raz lub kilka razy”. 10,00% sprzedawców przyznaje, że w ich opinii bardzo często zdarzają się sytuacje, gdzie zostaje złamane prawo o zakazie jazdy samochodem po wypiciu alkoholu. Według badanych

takie sytuacje zdarzają się często bądź rzadko (po 30,00%), następnie 10,00% osób wybrało odpowiedź „czasami”. W opinii 20,00% ankietowanych takie sytuacje nigdy nie mają miejsca.

Sprzedawcy oceniali również, czy zdarza się, że w gminie Stanisławów alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym. W opinii 15,00% ankietowanych na terenie gminy alkohol nie jest sprzedawany osobom nietrzeźwym, a 35,00% wybrało odpowiedź „często”. Pozostali badani twierdzą, że takie sytuacje zdarzają się czasami (15,00%) bądź rzadko (15,00%). Dodatkowo 70,00% osób przyznało, że raz lub kilka razy zdarzały się sytuacje, gdzie osoba nietrzeźwa chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. Następnie 5,00% badanych osób nigdy nie spotkało się z taką sytuacją, a pozostałe 25,00% ankietowanych twierdzi, że wiele razy ktoś nietrzeźwy chciał zakupić alkohol w punkcie, w którym pracują. Natomiast 90,00% respondentów twierdzi, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie nietrzeźwej, a 10,00% odpowiedziało, iż taka sytuacja zdarzyła się im raz lub kilka razy.

Na pytanie, jak często zdarzają się sytuacje, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży, 20,00% respondentów odpowiedziało, że nigdy takie sytuacje się nie zdarzają lub zdarzają się rzadko bądź czasami (po 30,00%). Pozostali badani wybrali odpowiedzi „bardzo często” oraz „często” (po 10,00%). Dodatkowo 65,00% badanych sprzedawców przyznało, że nigdy nie zdarzyło im się wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osoby pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży lub w jego pobliżu oraz kolejne 20,00% osób twierdzi, iż takie sytuacje zdarzają się rzadko. Następnie ankietowani zostali zapytani o sprzedaż papierosów osobom niepełnoletnim na terenie gminy Stanisławów. 30,00% respondentów przyznało, że w ich opinii takie sytuacje nie mają miejsca, 35,00% uważa, że takie sytuacje zdarzają się rzadko oraz czasami lub często (po 15,00%). Natomiast 85,00% ankietowanych przyznało, że nigdy nie zdarzyło im się sprzedać osobom niepełnoletnim papierosów w punkcie, w którym pracują.

Ponadto sprzedawcy zostali poproszeni o przyznanie, czy znają ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 55,00% osób przyznaje, że zna poszczególne zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości, 5,00% twierdzi, że zna całą ustawę bardzo dobrze, 25,00% sprzedawców twierdzi, że nie są pewni czy ją znają oraz 15,00% ankietowanych nie zna ustawy, ale słyszało o niej. W nawiązaniu do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, akt prawny zobowiązuje do umieszczania, w widocznych punktach sklepów, informacji na temat szkodliwości alkoholu oraz obligatoryjnie o zakazie sprzedaży osobom poniżej 18 roku życia, sprzedaży na kredyt lub pod zastaw oraz zakazie sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym. Badanie ankietowe pokazało, że nie we wszystkich sklepach widnieją takie wiadomości. Umieszczenie informacji o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia zadeklarowało 100,00% osób, informację o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym 95,00% osób, o szkodliwości alkoholu 90,00% ankietowanych sprzedawców oraz o zakazie sprzedaży na kredyt bądź pod zastaw zadeklarowało 65,00% badanych. Ponadto 35,00% osób ankietowanych twierdzi, że brało udział w szkoleniach dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu, a 65,00% nie pamięta takiej sytuacji.

Na koniec respondenci zostali poproszeni o ustosunkowanie się do pewnych stwierdzeń dotyczących ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz tego komu zabrania się sprzedaży alkoholu. 55,00% osób odpowiedziało poprawnie na pytanie, odpowiadając: „osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim, na kredyt lub pod zastaw”. Natomiast pozostali respondenci odpowiedzieli błędnie, wybierając odpowiedzi: „osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim i kobietom w ciąży” (35,00%) oraz „kobietom w ciąży, osobom niepełnoletnim oraz na kredyt lub pod zastaw (10,00%)”.

3.5 Naruszenia prawa przez osoby nietrzeźwe

Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa społeczności lokalnej jest jednym z podstawowych działań podejmowanych przez Policję. Działania muszą być oparte

o współpracę wszystkich instytucji, organizacji, podmiotów uczestniczących i odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa, a w szczególności samorządów terytorialnych, społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych i wymiaru sprawiedliwości.

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie, odpowiada Komisariat Policji w Stanisławowie. Na podstawie danych uzyskanych z Komisariatu Policji ustalono, że w roku 2021 odnotowano w stosunku do roku 2020, znaczny wzrost zdarzeń z udziałem osób nietrzeźwych min:

- wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu spowodowane przez osoby nietrzeźwe – 21 w roku 2020 oraz 56 w roku w 2021,

- interwencje domowe z udziałem osób nietrzeźwych – 49 w 2020, 56 w 2021,

- nietrzeźwi kierowcy - 8 w roku 2020 oraz 15 w roku w 2021,

- nietrzeźwi rowerzyści - 17 w roku 2020 oraz 23 w roku w 2021,

Ponadto w roku 2021 odnotowano jeden wypadek i jedną kolizję spowodowane przez kierujących w stanie nietrzeźwości oraz 78 interwencji związanych z przemocą w rodzinie. Nie odnotowano zatrzymanych do wytrzeźwienia oraz nietrzeźwych nieletnich.

Powyższe dane wskazują, że konieczne jest podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie problemów wynikających z używania napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez szerzenie oświaty, zwiększanie świadomości konsekwencji prawnych, włączanie się w ogólnopolskie akcje przeciw nietrzeźwym kierowcom.

3.6 Działalność i zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady wynagradzania członków Komisji

Działając na podstawie art. 25 i 26 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Komisja podejmowała czynności związane z procedurą zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. W 2021 roku do GKRPA wpłynęło 10 podań o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu, łącznie Komisja prowadziła 24 postępowania. Członkowie Komisji prowadzili ze zgłoszonymi rozmowy motywujące do leczenia odwykowego, kierowali osoby odmawiające współpracy w tym zakresie na badanie biegłego sądowego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego (6 wniosków) oraz kierowali do Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego (6 wniosków).

Członkowie Komisji uczestniczyli w 5 postępowaniach sądowych o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, a także w ramach obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wzięli udział w pracach 12 grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny, dotyczących rodzin, w których wraz z podejrzeniem przemocy występuje problem nadużywania alkoholu przynajmniej przez jednego z członków rodziny.

Komisja wydała 15 opinii o zgodności z uchwałą Rady Gminy Stanisławów lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeprowadziła kontrolę w 6 punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Tabela 5: Realizacja zadań GKRPA w Stanisławowie w latach 2019 – 2021

Rok:	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba prowadzonych postępowań w danym roku.	27	20	24
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.	11	10	10
Ilość wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	3	3	6

Ilość osób zmotywowanych przez GKRPA do leczenia odwykowego.	7	8	10
Liczba zaopiniowanych wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż alkoholu.	1	3	15
Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych	6	0	6
Liczba grup roboczych, w skład których powołano członka GKRPA.	1	11	12

Źródło: Dane z GKRPA w Stanisławowie.

Zadania Komisji:

- inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu,
- współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby),
 - kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu zobowiązania do poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
 - udział w postępowaniu sądowym.
- wydawanie opinii o zgodności z uchwałą Rady Gminy Stanisławów lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy,
- udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Pracami komisji kieruje przewodniczący. Przewodniczący reprezentuje komisję na zewnątrz, w tym jest upoważniony do składania podpisu w jej imieniu pod wnioskami do sądu o zobowiązanie osób uzależnionych do poddania się leczeniu odwykowemu oraz skierowaniu na badanie przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia przez sąd.

Posiedzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywają się w zależności od potrzeb. Za udział członka w posiedzeniu komisji ustala się wynagrodzenie w wys. 150,- zł. Za przeprowadzenie kontroli jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 40,- zł za uczestnictwo w charakterze strony w postępowaniu sądowym związanym z orzeczeniem o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, członek Komisji otrzymuje za jedną sprawę wynagrodzenie w wysokości 40,- zł.

4. Instytucjonalne zasoby gminy Stanisławów w zakresie działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnienia

Rodziny z gminy Stanisławów borykające się min. z problemem uzależnień, przemocy w rodzinie, mogą otrzymać wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z problemami

psychospołecznymi mieszczącym się w budynku Urzędu Gminy Stanisławów. Punkt konsultacyjny pełni bardzo ważną rolę w lokalnym systemie pomocy. W roku 2021 psychologowie przeprowadzili łącznie 276 indywidualne sesje z 91 osobami. Prowadzili również warsztaty terapeutyczne dla seniorów, terapię dla par, warsztaty dla rodziców z zakresu kompetencji wychowawczych. Psycholog pełni również dyżury w Zespole Szkolnym w Stanisławowie.

Do głównych zadań Punktu Konsultacyjnego należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a w szczególności:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych;
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia;
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu);
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie informacji o możliwościach powstrzymania przemocy, stosownego wsparcia i pomocy;
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

Powyższe zadania realizowane są przez:

- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- psychoterapeutę, specjalistę ds. uzależnień i współuzależnień,
- psychologa.

Bardzo ważną rolę w zakresie działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień pełnią również:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stanisławowie,
- Komisariat Policji w Stanisławowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stanisławowie,
- Zespół Interdyscyplinarny w Stanisławowie,
- placówki oświatowe działające na terenie gminy Stanisławów,
- Ośrodek Zdrowia w Stanisławowie i w Pustelniku,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sadowej przy Sądzie Rejonowym w Mińsku Mazowieckim,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mińsku Mazowieckim,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Mińsku Mazowieckim.

5. Rekomendowane działania w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom

W obecnej sytuacji stanu epidemii Covid – 19 szczególnie ważne jest aby nie tracić z pola widzenia problemów uzależnień. Sytuacja pandemii powodując przedłużający się stres i lęk, a także ograniczenie kontaktów społecznych i izolację w domu, może sprzyjać rezygnacji z abstynencji, wzrostowi spożycia alkoholu, który z kolei obniża odporność organizmu i może zwiększyć ryzyko zakażenia oraz ostrzejszego przebiegu choroby. Konsekwencją obecnej sytuacji może też być wzrost zachowań przemocowych wobec rodziny.

Pandemia zwiększa zapotrzebowanie na pomoc dla członków rodzin z problemem uzależnienia i problemem przemocy. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia i przemocy w rodzinie.

Analiza danych zawartych w części diagnostycznej Programu pokazuje, że istotnymi czynnikami sprzyjającymi rozwojowi uzależnień są przede wszystkim przemoc oraz wykluczenie społeczne. Koniecznym staje się więc kontynuowanie polityki społecznej gminy, która przyczynia się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz doskonalenia zawodowego i kształcenia kompetencji społecznych wśród grup ryzyka. Szczególnie ważne jest także realizowanie programów profilaktyki uniwersalnej, która ma na celu przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych (zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej) poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka.

Konieczne jest również kontynuowanie działań mających na celu zmniejszenie problemów wynikających z używania napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych, zwiększanie świadomości konsekwencji prawnych wynikających z nieprzestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wśród sprzedawców napojów alkoholowych, prowadzenie kontroli w tym zakresie.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy dotyczącej problemów związanych z uzależnieniami od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, na podstawie analizy posiadanych zasobów, uwzględniając priorytety działań określone w Narodowym Programie Zdrowia, szczególnie istotne jest kontynuowanie działań w następujących obszarach:

1. Prowadzenie profilaktyki uniwersalnej, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania rekomendowanych programów.
2. Prowadzenie profilaktyki selektywnej, skierowanej do grup osób eksperymentujących z alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi oraz do kierowców i kandydatów na kierowców.
3. Prowadzenie działań edukacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych.
4. Zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

6. Cele i zadania Programu.

Głównym celem Programu jest **przeciwdziałanie uzależnieniom i innym zachowaniom ryzykownym – zapewnianie specjalistycznego wsparcia, dbanie o dobre relacje i zdrowy tryb życia.**

Dążenie do osiągnięcia celu odbywać się będzie poprzez rozwój systemu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, w tym od alkoholu oraz behawioralnym, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i skali problemu uzależnień oraz poprzez przeciwdziałanie i ograniczanie negatywnych skutków zdrowotnym i społecznym używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności zjawisku przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Wzmocnienie specjalistycznej pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych uzależnień – w stosunku do osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu lub doznających uszczerbku na zdrowiu lub w obszarze relacji społecznych / zawodowych wynikającego z tych uzależnień lub szkodliwego picia alkoholu i przyjmowania innych substancji psychoaktywnych podjęte zostaną działania terapeutyczne, korygujące, naprawcze, z obszaru redukcji szkód. Działania w tym obszarze skupiać się będą także na zobowiązaniu osoby uzależnionej od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.

2. Ograniczenie wpływu uzależnień na funkcjonowanie rodzin, w tym zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie – realizacja celu odbywać się będzie przez dążenie do zmniejszenia konsekwencji zdrowotnych i społecznych uzależnień, zapewnienie wsparcia dla członków rodzin i ułatwienie im bieżącego funkcjonowania, a także pokazaniu alternatywy i promowaniu dobrych wzorców życia rodzinnego. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży, aby nie przenosiły wzorców konsumpcji substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu do swojego obecnego i przyszłego życia, a zatem żeby przerwać odtwarzanie się szkodliwego wzorca spożywania tych substancji oraz rozwoju uzależnień w następnym pokoleniu.

3. Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz uzależnień behawioralnych – podjęte zostaną działania ukierunkowane na zwiększenie wiedzy o mechanizmach powstawania uzależnień od substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz uzależnień behawioralnych, świadomości konsekwencji używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, a także podejmowania zachowań ryzykownych, podniesienia poziomu umiejętności reagowania w sytuacjach zagrożeń wynikających z uzależnień i na zmiany postaw mieszkańców. Podjęte zostaną działania profilaktyczne, diagnostyczne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od różnych substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz uzależnieniom behawioralnym.

ZADANIA DO REALIZACJI:

Cel szczegółowy 1: Wzmocnienie specjalistycznej pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych uzależnień.

Zadanie:	Wskaźniki realizacji zadania:	Czas realizacji:	Realizatorzy:
1. Prowadzenie działalności informacyjnej o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz edukacyjnej na temat uzależnień w tym działania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na organizm człowieka, ryzyka szkód wynikających z różnych wzorów picia, współpraca z mediami lokalnymi w zakresie promowania życia bez nałogów.	- liczba artykułów w prasie lokalnej, - liczba rozdysponowanych ulotek informacyjnych,	2022 - 2025	-Urząd Gminy - Pełnomocnik ds. realizacji Programu -GKRPA - Punkt Konsultacyjny - GOPS
2. Wspieranie grup samopomocowych skupiających osoby uzależnione poprzez dofinansowanie działań integracyjnych podtrzymujących proces terapii.	- liczba dofinansowanych działań,	2022 - 2025	-GKRPA -Urząd Gminy
3. Zapewnianie wsparcia specjalistycznego w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych, współuzależnionych, doświadczających przemocy, stosujących przemoc, dla osób z problemami psychospołecznymi oraz dla dzieci i młodzieży.	- liczba udzielonych porad psychologicznych, - liczba osób korzystających z porad,	2022 - 2025	-Urząd Gminy - Pełnomocnik ds. realizacji Programu -GKRPA - Punkt Konsultacyjny - GOPS
4.Wzmacnianie i podnoszenie kompetencji członków GKRPA, w tym szkolenia oraz wypłata wynagrodzenia za realizację zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zawieranie i obsługa umów ze specjalistami pracującymi na rzecz GKRPA.	-liczba prowadzonych postępowań dot. działań wobec osoby nadużywającej alkoholu, -liczba posiedzeń GKRPA, -liczba szkoleń	2022 - 2025	-Urząd Gminy -GKRPA

5. Prowadzenie działań zmierzających do zmotywowania osoby nadużywającej alkoholu do ograniczenia jego spożycia oraz podjęcia przez nią leczenia odwykowego.	-liczba osób które podjęły leczenie odwykowe,	2022 - 2025	-GKRPA - Punkt Konsultacyjny - GOPS
6. Kierowanie wniosków do sądu o badanie i wydawanie opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia, a także o zobowiązanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego.	-liczba osób wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, - liczba opinii biegłych sądowych i wydanych postanowień zobowiązujących do leczenia odwykowego,	2022 - 2025	-GKRPA
7. Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.	-liczba szkoleń oraz uczestników,	2022 - 2025	-Urząd Gminy - Pełnomocnik ds. realizacji Programu -GKRPA
8. Ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych.	- liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, - liczba wszczętych i zakończonych postępowań w sprawie cofnięcia przedsiębiorcy zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,	2022 - 2025	-GKRPA
9. Podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych.	- liczba podjętych interwencji w związku ze złamaniem zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych,	2022 - 2025	-GKRPA
10. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności	-ilość wydanych postanowień dot. zaopiniowania wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,	2022 - 2025	-GKRPA

lokalizacji punktu ubiegającego się oraz liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.			
11. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.	-liczba instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych nimi objętych,	2022 - 2025	-Urząd Gminy - Pełnomocnik ds. realizacji Programu -GKRPA - Punkt Konsultacyjny - GOPS

Cel szczegółowy 2: Ograniczenie wpływu uzależnień na funkcjonowanie rodzin, w tym zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie

Zadanie:	Wskaźniki realizacji zadania:	Czas realizacji:	Realizatorzy:
1. Prowadzenie edukacji społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie (ulotki, ogłoszenia na tablicach informacyjnych, artykuły w prasie).	-liczba rozdysponowanych materiałów informacyjnych, -liczba artykułów w prasie lokalnej,	2022 - 2025	-Urząd Gminy -Pełnomocnik ds. realizacji Programu - GKRPA - Punkt Konsultacyjny - GOPS -Zespół Interdyscyplinarny
2. Upowszechnianie informacji na temat prowadzonych na terenie gminy Stanisławów oddziaływań kierowanych do osób pijących szkodliwie/uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych, doświadczających przemocy w rodzinie oraz sprawców przemocy.	-liczba informacji: ulotek, ogłoszeń, na temat oferty pomocowej dla osób uzależnionych od alkoholu lub współuzależnionych, oraz doświadczających przemocy w rodzinie i sprawców przemocy,	2022 - 2025	-Urząd Gminy -Pełnomocnik ds. realizacji Programu - GKRPA - Punkt Konsultacyjny - GOPS -Zespół Interdyscyplinarny
3. Prowadzenie warsztatów dla osób współuzależnionych/doświadczających przemocy, oraz podwyższających kompetencje wychowawcze.	-liczba przeprowadzonych warsztatów oraz osób w nich uczestniczących,	2022 - 2025	-Urząd Gminy -Pełnomocnik ds. realizacji Programu - GKRPA - Punkt Konsultacyjny

			- GOPS -Zespół Interdyscyplinarny
4. Prowadzenie indywidualnych konsultacji dla osób z różnego rodzaju problemami emocjonalnymi, osób współuzależnionych, doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc w rodzinie.	-liczba udzielonych konsultacji,	2022 - 2025	- GKRPA - Punkt Konsultacyjny - GOPS -Zespół Interdyscyplinarny
5.Wspieranie działań służących pogłębianiu więzi w rodzinie borykającej się z problemem uzależnienia w tym od alkoholu, np. poprzez dofinansowanie rodzinnych obozów terapeutycznych, pielgrzymek trzeźwościowych.	-liczba dofinansowanych obozów terapeutycznych, pielgrzymek trzeźwościowych, -liczba uczestników,	2022 - 2025	-Urząd Gminy -Pełnomocnik ds. realizacji Programu - GKRPA - Punkt Konsultacyjny
6. Wzmacnianie współpracy realizatorów Programu w obszarze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	-liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, -liczba posiedzeń grup roboczych,	2022 - 2025	-GKRPA - Punkt Konsultacyjny - GOPS -Zespół Interdyscyplinarny - placówki oświatowe - ośrodek zdrowia
7.Finansowanie i dofinansowanie udziału w szkoleniach, kursach specjalistycznych, konferencjach, warsztatach, seminariach członkom Zespołu Interdyscyplinarnego i GKRPA zwłaszcza w zakresie interdyscyplinarnej pomocy dziecku i rodzinie z problemem przemocy i uzależnień.	-liczba szkoleń, kursów, konferencji, warsztatów, seminariów oraz liczba odbiorców,	2022 - 2025	-Urząd Gminy -Pełnomocnik ds. realizacji Programu - GKRPA - Punkt Konsultacyjny - GOPS -Zespół Interdyscyplinarny

Cel szczegółowy 3: Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz uzależnień behawioralnych

Zadanie:	Wskaźniki realizacji zadania:	Czas realizacji:	Realizatorzy:
1.Organizacja szkoleń dla nauczycieli i pedagogów z zakresu realizacji programów profilaktycznych.	-liczba szkoleń dla nauczycieli i pedagogów, -liczba uczestników,	2022 - 2025	- GKRPA
2. Realizacja w placówkach oświatowych programów profilaktyki uniwersalnej, w tym również uwzględniających tematykę związaną z uzależnieniem niestanowiącym uzależnienia od substancji psychoaktywnych (tzw. uzależnień behawioralnych), problematykę środków psychoaktywnych w tym alkoholu oraz problematykę palenia tytoniu, ze szczególnym uwzględnieniem programów z systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.	-liczba realizowanych programów profilaktycznych, -liczba podmiotów realizujących programy, -liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach,	2022 - 2025	-Urząd Gminy -Pełnomocnik ds. realizacji Programu - GKRPA - Punkt Konsultacyjny -Szkoły
3. Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub zagrożonych problemem alkoholowym w rodzinie, organizacja gminnego pikniku z okazji dnia dziecka oraz spotkania choinkowego dla dzieci z rodzin borykających się z problemem uzależnienia w tym od alkoholu lub zagrożonych problemem uzależnienia, połączonych z profilaktyką uzależnień.	-liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku letnim i zimowym, -liczba dzieci uczestniczących w gminnym pikniku z okazji dnia dziecka, -liczba dzieci uczestniczących w spotkaniu choinkowym,	2022 - 2025	-Urząd Gminy - GOPS - GKRPA - Punkt Konsultacyjny - Szkoły
4.Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia, w szczególności poprzez dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć propagujących zdrowy styl życia, uczących radzenia sobie ze stresem bez używania leków, alkoholu i innych	-liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, sportowych i hobbystycznych, -liczba godzin zajęć,	2022 - 2025	-Urząd Gminy - GKRPA - Punkt Konsultacyjny - Szkoły

substancji psychoaktywnych w tym zajęć sportowych i hobbystycznych połączonych z profilaktyką uzależnień.			
5. Organizowanie szkoleń i pogadań dla rodziców na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w tym alkoholizmu.	-liczba zorganizowanych szkoleń i pogadań dla rodziców oraz liczba uczestników,	2022 - 2025	-Urząd Gminy - GKRPA - Punkt Konsultacyjny - Szkoły
6. Udzielanie informacji dotyczących miejsc gdzie szukać pomocy dla dziecka borykającego się z uzależnieniem behawioralnym lub eksperymentującego z używkami.	-liczba udzielonych porad,	2022 - 2025	-GOPS - GKRPA - Punkt Konsultacyjny - Szkoły
7. Realizacja działań minimalizujących powstawanie uzależnień, ryzykownych zachowań wśród dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez prowadzenie warsztatów i pogadań profilaktycznych kształtujących postawy abstynenckie.	- liczba warsztatów i pogadań, - liczba osób w nich uczestniczących,	2022 - 2025	-GOPS - GKRPA - Punkt Konsultacyjny - Szkoły
8. Zapewnienie dzieciom pomocy psychologicznej.	-liczba dzieci korzystających z pomocy psychologicznej,	2022 - 2025	- Punkt Konsultacyjny - Szkoły
9. Organizowanie lokalnych i włączanie się do ogólnopolskich kampanii profilaktyczno – edukacyjnych w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy.	-liczba przeprowadzonych kampanii,	2022 - 2025	-GOPS - GKRPA - Punkt Konsultacyjny - Szkoły
10. Zakup, opracowanie oraz dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu uzależnień behawioralnych, od środków psychoaktywnych w tym alkoholu.	-liczba zakupionych, opracowanych materiałów,	2022 - 2025	-GOPS - GKRPA - Punkt Konsultacyjny - Szkoły

7. Adresaci i realizatorzy Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 jest skierowany do wszystkich grup społecznych z terenu gminy Stanisławów w jakikolwiek sposób związanych z problemem alkoholowym, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia. Realizowany będzie przez Pełnomocnika Wójta ds. realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii we współpracy z instytucjami i służbami pracującymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnienia i przemocy w rodzinie.

8. Finansowanie Programu

Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 2025 finansowana będzie ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

9. Monitoring i ewaluacja

W ramach realizacji Programu będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruuja działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami pracującymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Program jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring Programu będzie prowadzony w cyklu rocznym poprzez wskaźniki przypisane do poszczególnych celów szczegółowych. Pozwoli na analizę, ocenę zebranych informacji, planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Uzasadnienie

Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),

W/w ustawa oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) wskazują, że przeciwdziałanie narkomanii, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
- 7) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja w/w zadań jest prowadzona w postaci uchwalanego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 obejmuje działania, zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w w/w ustawach oraz odpowiadające realnym potrzebom gminy. Stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stanisławów na lata 2022 - 2029 oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone

w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Uwzględnia także wytyczne zawarte w opracowanym przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dokumencie „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku” oraz publikacji Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii pn. „Zapobieganie narkomanii w gminie. Zasady tworzenia Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii”. Elementem Programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.